

ZARZĄDZENIE Nr 52/ z dnia 04.10.2011 r.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719) zarządza się co następuje:

§ 1.

Wprowadza się „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” dla budynku Urzędu Gminy Biała Podlaska przy ul. Prostej 31 w Białej Podlaskiej.

§ 2.

1. Postanowienia niniejszej instrukcji zobowiązują wszystkie osoby przebywające w w/w budynku do stosowania zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie obiektu.
2. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem.
3. Nowo przyjmowani pracownicy są zapoznawani z Instrukcją podczas szkolenia wstępnego.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy Biała Podlaska



Wiesław Pannauk

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE WSTĘPNE.

- 1.1 Podstawa opracowania
- 1.2 Przedmiot i zakres opracowania
- 1.3 Uwagi i zalecenia w zakresie stosowania instrukcji.

2. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ OBIEKTU.

- 2.1 Przeznaczenie obiektu.
- 2.2 Lokalizacja obiektu.
- 2.3 Charakterystyka pożarowo - techniczna obiektu.
 - 2.3.1 Dane podstawowe.
 - 2.3.2 Klasyfikacja pożarowa budynków.
 - 2.3.3 Warunki ewakuacji...
 - 2.3.3.1. Wymagania dla pomieszczeń i przejść w pomieszczeniach
 - 2.3.3.2. Wymagania dla wyjść z pomieszczeń
 - 2.3.3.3. Wymagania dla poziomych dróg ewakuacyjnych
 - 2.3.3.4. Wymagania dla pionowych dróg ewakuacyjnych

3. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE.

- 3.1. Podręczny sprzęt gaśniczy.
- 3.2. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.
- 3.3. Instalacja wewnętrzna hydrantowa.
- 3.4. Grawitacyjny system oddymiający.
- 3.5. Ważniejsze instalacje obiektu ze względu ochronę przeciwpożarową

4. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

- 4.1. Przyczyny powstania pożaru
- 4.2. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru.
- 4.3. Zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego podczas pożaru
- 4.4. Środki i sposoby ogłaszania alarmu.
- 4.5. Zasady alarmowania służb ratowniczych.

5. SPOSOBY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.

- 5.1. Zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 5.2. Przygotowanie miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 5.3. Podstawowe zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.

6. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI.

- 6.1. Ogólne wskazania przeciwpożarowe..

7. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.

- 7.1. Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej.
- 7.2. Obowiązki Sekretarza Urzędu Gminy.
- 7.3. Obowiązki Kierowników Referatów Urzędu Gminy.
- 7.4. Obowiązki Pracowników Urzędu Gminy.
- 7.5. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji.

8. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI.

- 8.1. Postępowanie na wypadek pożaru w budynku.
- 8.2. Obowiązki kierownika akcji ratowniczej.
- 8.3. Zabezpieczenie pogorzeliska po skończonej akcji.

- Załącznik nr 1 Karta potwierdzenia znajomości „Instrukcji bezpieczeństwa
pożarowego”
- Załącznik nr 2 Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac
niebezpiecznych pożarowo
- Załącznik nr 3 Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych
pożarowo
- Załącznik nr 4 Czasookresy przeglądów sprzętu przeciwpożarowego i
instalacji

1 INFORMACJE WSTĘPNE

1.1 Podstawa opracowania

Podstawą opracowania niniejszej instrukcji są następujące przepisy prawne :

1. USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (jednolity tekst Dz.U. z 2002 r., Nr 147, poz.1229; zm.: Dz. U. z 2003 r., Nr 52, poz. 452; z 2004 r., Nr 96, poz.595), z 2005 r., Nr 100, poz. 835). USTAWA z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 10.09.2008 r., Nr 163, poz. 1015) oraz Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z dn. 26 stycznia 2009 r.).

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.).

3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 15.06.2002r., Nr 75, poz. 690 z późniejszymi zmianami).

4. Inne przepisy i normy obowiązujące w zakresie ochrony ppoż.:

- PN-92/N-01256.01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
- PN-92/N-01256.02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja,
- PN-EN 671-1;1999 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z węzłem półsłupowym.
- PN-EN 671-2;1999 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne z węzłem płasko składanym,
- PN-EN 60849:2001 Dźwiękowe systemy ostrzegawcze.
- PN-EN-08350-2:1998 Systemy sygnalizacji pożarowej. Centrale sygnalizacji pożarowej.
- PN-B-02877-4:2001/Az1: 2006 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Instalacje grawitacyjne do odprowadzania dymu i ciepła. Zasady projektowania.
- PN-EN 1838:2005. Oświetlenie awaryjne.
- Wytyczne VDS 2221:2001. Urządzenia do oddymiania klatek schodowych. Projektowanie i instalowanie.
- PN-86/E-05003/01, PN-IEC 61024-1, PN-IEC 62305-2 — dotyczące ochrony odgromowej.

1.2 Przedmiot i zakres opracowania.

Przedmiotem opracowania jest analiza zagrożenia pożarowego lub innych miejscowych zagrożeń w budynku Urzędu Gminy Biała Podlaska oraz określenie zasad postępowania personelu na wypadek pożaru a także wskazanie zadań i obowiązków osób odpowiedzialnych za ewakuację ludzi i mienia podczas obsługi petentów i codziennego funkcjonowania urzędu administracji samorządowej.

Instrukcja obejmuje swoim zakresem :

- informacje wstępne;
- warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu;
- wyposażenie obiektu w urządzenia przeciwpożarowe;
- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- sposoby zapoznania użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi;
- organizację i warunki ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;

1.3 Uwagi i zalecania w zakresie stosowania instrukcji.

Do zapoznania się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy zatrudnieni na terenie Urzędu Gminy Biała Podlaska i pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem wg załącznika nr 1.

Postanowienia instrukcji zobowiązują również pracowników firm wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu do przestrzegania zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego wynikających z treści instrukcji.

Jeden egzemplarz niniejszej instrukcji powinien być stale dostępny w pomieszczeniu Ochrony Obiektu na parterze budynku.

2. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ OBIEKTU.

2.1 Przeznaczenie obiektu.

Obiekt jest przeznaczony do prowadzenia działalności administracyjnej w zakresie obsługi mieszkańców gminy Biała Podlaska i realizowania zadań administracji samorządowej. W budynku prowadzony jest 8 godzinny system pracy.

Personel zarządzający w obiekcie stanowią:

1. Wójt Gminy Biała Podlaska
2. Sekretarz Urzędu Gminy Biała Podlaska
3. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

2.2. Lokalizacja obiektu.

Budynek jest zlokalizowany bezpośrednio przy ulicy Prostej i Przechodniej w sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej oraz Zakładu Karnego w Białej Podlaskiej. Z uwagi na charakter ruchu przewidziano jeden wjazd z ulicy, wjazd na parking obok budynku głównego urzędu gminy.

Ilość parkingów - 18 miejsc w tym 2 dla osób niepełnosprawnych.

W pobliżu budynku usytuowany jest budynek garażowy. Jest to budynek parterowy, niepodpiwniczony, ściany zewnętrzne murowane, stropodach o konstrukcji drewnianej, kryty blachą.

Zestawienie powierzchni

Powierzchnia działki objętej opracowaniem – 3447 m²

Budynek główny 1179 m², budynek garażowy 150 m²

Powierzchnia dojazdów i dojazdów - 1593 m²

2.3. Charakterystyka pożarowo - techniczna obiektu.

2.3.1. Dane podstawowe.

Budynek wykonano jako obiekt trzykondygnacyjny (jedna kondygnacja podziemna i dwie kondygnacje nadziemne). Budynek jest obiektem niskim o wysokości 8,05 m.

Na kondygnacji podziemnej zlokalizowano magazyny , kotłownię olejową, magazyn oleju opałowego oraz zaplecze socjalne i salę narad. W części nadziemnej budynku usytuowano na parterze i I piętrze pokoje administracyjne i pomieszczenia do obsługi mieszkańców gminy.

Powierzchnie wewnętrzne w budynku :

Piwnice – 358,6 m²

Parter – 385,7 m²

Piętro – 387,4 m²

Ogółem – 1131,7 m²

Powierzchnia zabudowana 395,7 m² .

KUBATURA: 2314,2 m³.

2.3.2. Klasyfikacja pożarowa budynku.

Budynek urzędu Gminy zgodnie ze swym głównym przeznaczeniem administracyjnym, służącym do obsługi mieszkańców jest kwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi – ZL III.

Budynek jest obiektem o dwóch kondygnacjach naziemnych i jednej podziemnej o całkowitej wysokości 7,80 m.

Wysokość całkowita budynku wynosi poniżej 12 m tak, więc zgodnie z § 8 pkt. 1 [przepisu Nr 1] został on zakwalifikowany do budynków niskich.

Na poziomie kondygnacji podziemnej usytuowano pomieszczenia zaliczone do ZL stąd należy klasę odporności pożarowej budynku ustalić z uwzględnieniem łącznej ilości kondygnacji podziemnych i naziemnych.

2.3.3. Konstrukcja obiektu.

Rozpatrywany obiekt jest budynkiem szkieletowym, zaprojektowanym w monolitycznej konstrukcji Żelbetowej typu płyta – słup. Podstawowa siatka słupów projektowanego szkieletu wynosi 6,0 m x 4,8 m oraz 6,0 m x 4,5 m. Słupy zaprojektowano jako monolityczne, wykonane z betonu B-20 zbrojone stalą klasy A-IIIIN (BSt 500 S). Słupy wejścia zaprojektowano jako okrągłe o średnicy 4,0cm (2,5 cm beton + 1,5 cm tynk).

Ze względu na wymaganą odporność ogniową słupów otulina prętów głównych wynosi 40 mm.

Sztywność przestrzenną budynku zapewniają trzony komunikacyjne oraz ściany zewnętrzne.

Ściany piwnic monolityczne z betonu klasy B20 o grubości 25cm i 20cm.

Ściany zewnętrzne parteru warstwowe grubości 46,00 cm, murowane od wewnątrz z

2.3.3. Warunki ewakuacji.

Zapewnienie bezpiecznych dróg ewakuacji jest podstawowym celem dla bezpieczeństwa pożarowego budynku.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi zapewniono warunki ewakuacji umożliwiające szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej, lub objętej pożarem.

2.3.3.1. Wymagania dla pomieszczeń i przejść w pomieszczeniach.

Długość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniach ZL nie przekracza 40 m,

2.3.3.2. Wymagania dla wyjść z pomieszczeń.

W budynku zaprojektowano bezpieczne wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń ogólnodostępnych na korytarz usytuowany centralnie na parterze budynku i asymetrycznie na poddaszu.

2.3.3.3. Wymagania dla poziomych dróg ewakuacyjnych.

Długość dojścia ewakuacyjnego od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia na zewnątrz budynku przy jednym kierunku dojścia powinna wynosić max. 30 m a przy dwóch kierunkach ewakuacji powinna wynosić nie więcej niż 60 metrów.

Warunek ten jest spełniony zarówno na poddaszu budynku przy istniejącym jednym kierunku dojścia ewakuacyjnego oraz na parterze budynku gdzie istnieją dwa kierunki ewakuacji ludzi, prowadzące do dwóch istniejących drzwi ewakuacyjnych na zewnątrz obiektu.

2.3.3.4. Wymagania dla pionowych dróg ewakuacyjnych.

Pionową drogę ewakuacyjną w budynku stanowi jedyna istniejąca klatka schodowa o szerokości biegu schodów 1,15 m, prowadząca z poddasza budynku na parter a następnie do wyjścia na zewnątrz obiektu.

Szerokość wyjść ewakuacyjnych z budynku (drzwi) jest dostosowana do liczby osób mogących się nimi ewakuować, przyjmując 0,6 m szerokości wyjścia na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m w świetle i wynosi w rozpatrywanym budynku łącznie 2,0 m.

Przewidywana maksymalna ilość osób mogących jednocześnie przebywać w obiekcie wynosi 12 osób na poddaszu i 12 osób na parterze stałych użytkowników.

Uwzględniając liczbę interesantów w ilości 6 osób, w budynku może przebywać łącznie do 30 osób.

3. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W URZĄDZENIA PRZECIWPÓŻAROWE

3.1. Podręczny sprzęt gaśniczy.

Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego reguluje **Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.).

Obiekt jest wyposażony w gaśnice przenośne GP 2x i GP 4x spełniające wymagania Polskich Norm, usytuowane po 2 szt. na każdej kondygnacji.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przypada na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

- a) do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego np. drewno, papier, tkaniny) stosuje się gaśnice płynowe lub pianowe,
- b) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się gaśnice śniegowe, pianowe lub proszkowe,
- c) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych np. propanu, acetyleny) stosuje się gaśnice śniegowe, proszkowe,
- d) do gaszenia pożarów grupy D (metali lekkich np. magnezu sodu, potasu) stosuje się gaśnice proszkowe,
- e) do gaszenia pożarów grupy E (urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem) stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

Przy rozmieszczeniu sprzętu należy stosować następujące zasady :

- sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych;
 - oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodnie z PN-92/N-01256/01;
 - do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m;
 - sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła;
 - odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m;
 - w obiektach wielokondygnacyjnych o powtarzalnym układzie, sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach o ile pozwalają na to warunki.
- Sprzęt gaśniczy powinien być nie rzadziej niż raz w roku lub zgodnie z zaleceniami producenta konserwowany przez uprawnione osoby.

Miejsca umieszczenia gaśnic zostały oznaczone na rzutach kondygnacji budynku stanowiące załączniki graficzne do niniejszej instrukcji.

3.2. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Zaopatrzenie wodne do celów przeciwpożarowych stanowi miejska sieć hydrantowa - najbliższy hydrant nadziemny o średnicy 80 mm jest usytuowany w odległości do 75 m od budynku UG

Ważniejsze instalacje w budynku :

a) instalacja elektryczna - z przyłączem kablowym, o napięciu 220 V z przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu znajdującym się przy głównym wejściu do obiektu. Poprzez ten wyłącznik następuje odcięcie dopływu prądu do całego budynku.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami pomiary kontrolne rezystancji izolacji instalacji elektrycznych należy przeprowadzać przynajmniej co 5 lat.

Przeciwpożarowe wyłączniki prądu są oznakowane zgodnie z Polską Normą PN-N-01256-4:1997.

b) instalacja piorunochronna - chroniącą cały budynek przed wyładowaniami atmosferycznymi, zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy.

Badania pełne stanu technicznego instalacji piorunochronnej należy przeprowadzać co 5 lat a na bieżąco sprawdzać połączenia uziomów.

c) instalacja grzewcza - budynek posiada centralne ogrzewanie wodne zasilane ze zbiornika gazu umieszczonego na zewnątrz obiektu . Zgodnie z obowiązującymi przepisami przegląd stanu technicznego przewodów kominowych należy przeprowadzać co najmniej raz w roku natomiast usuwanie zanieczyszczeń z przewodów kominowych dokonywać co najmniej 4 razy w roku.

4. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

4.1. Analiza zagrożenia pożarowego i przyczyny jego powstawania.

Zagrożenie pożarowe.

Główne zagrożenie pożarowe użytkowanego budynku wynika ze stosowania dużej ilości urządzeń elektrycznych i elektronicznych a w konsekwencji dużego obciążenia instalacji elektrycznych poborem prądu. Specyfiką obiektu administracyjno-biurowego jest także składowanie dużej ilości papieru w postaci dokumentacji i akt administracyjnych.

Nie przewiduje się magazynowania substancji (cieczy palnych) mogących stwarzać mieszaniny wybuchowe stąd żadne z pomieszczeń nie jest uznawane jako zagrożone wybuchem mieszaniny palnych par cieczy i powietrza. Średnia gęstość obciążenia ogniowego prognozowana na podstawie dotychczasowej wieloletniej praktyki wynosić będzie w granicach od 500 do 1000 MJ/m².

Pomieszczenia, w których umieszczono kotłownię i magazyn oleju opałowego nie zwiększają zagrożenia pożarowego budynku gdyż zostały one wydzielone pożarowo wobec pomieszczeń sąsiednich i stanowią odrębne strefy pożarowe.

Niebezpieczeństwo zaistnienia pożaru w pomieszczeniach budynku wynikać może z następujących przyczyn:

- pozostawienie nie wyłączonych odbiorników energii elektrycznej (np. grzejniki) lub ustawianie ich w pobliżu materiałów palnych bez zachowania wymaganej odległości 0,5 m;
- ustawienie lampy oświetleniowej w zbyt bliskiej odległości od firany, zasłony, kotary, itp. materiałów łatwo zapalnych;
- stosowania prowizorycznych instalacji i urządzeń elektrycznych;
- uszkodzenie instalacji elektrycznej (przeciążenie uszkodzenie mechaniczne itp.) lub eksploatacja niesprawnych urządzeń elektrycznych;
- używanie urządzeń i butli gazowych w sposób nie zapewniający bezpieczeństwa pożarowego;
- przechowywania cieczy łatwo palnych w pojemnikach nie przystosowanych do tego celu;
- prowadzenie prac remontowych w tym np. spawanie bez stosowanych zabezpieczeń;
- niewłaściwe używanie ognia otwartego w pomieszczeniach lub umyślne podpalenia przez osoby postronne;
- niewłaściwa eksploatacja urządzeń grzejnych i przewodów kominowych;
- pęknięte przewody kominowe, od których zapalają się przedmioty palne znajdujące się w pobliżu komina;
- nieterminowe i źle wykonane czyszczenie przewodów kominowych, co powoduje zapalenie się nagromadzonej sadzy, a w następstwie tego powstają pęknięcia ścianki kominowej i zapalenie się palnych materiałów w sąsiedztwie, paląca się sadza na zewnątrz komina stwarza dodatkowe zagrożenie pożarowe;

- porzucenie niedopałka zapalniczki lub papierosa na materiały palne (np. palne kosze);
 - wysypywanie popiołu z popielniczek do palnego kosza
- niewłaściwa i nieterminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznych oraz piorunochronnych;

Możliwość powstania wybuchu.

Możliwość powstania wybuchu a w jego następstwie pożaru wynika z niewłaściwego użytkowania kuchenek gazowych z butlą 11 kg na gaz propan - butan w pomieszczeniach socjalnych . W przypadku nieprawidłowej eksploatacji może dodatkowo stwarzać zagrożenie wybuchowe.

Stąd należy zwracać szczególną uwagę na następujące elementy :

- sprawdzać szczelność zaworu odcinającego na butli
- nie użytkować przewodu gumowego ze śladami pęknięć i rys
- zawsze każdorazowo po wymianie butli sprawdzać szczelność połączeń
- co najmniej raz w roku przeprowadzać okresowy przegląd instalacji gazowej

4.2. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru.

Najczęściej występującymi przyczynami rozprzestrzeniania się pożaru są:

- > palność elementów budowlanych i wystroju wnętrz (stropy, ściany działowe, schody) pomieszczeń, w których znajdują się duże ilości materiałów palnych
- > niewłaściwie składowane wyposażenie, urządzenia techniczne i inne materiały palne
- > brak podręcznego sprzętu gaśniczego do likwidacji pożaru w zarodku
- > nieznajomość zasad i sposobu likwidacji pożaru w zarodku przez personel
- > opóźnione wykrycie powstania pożaru będące następstwem powstania pożaru w pomieszczeniach zamkniętych lub odległych od osób
- > opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej będące następstwem uszkodzenia lub
- > wadliwego działania środka łączności, zwłoki w uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną
- > opóźnione podjęcie opanowania pożaru w zarodku będące następstwem:
 - o braku podręcznego sprzętu gaśniczego
 - o nie zadziałania sprzętu gaśniczego
 - o nieumiejętności użycia sprzętu gaśniczego
 - o niemożności szybkiego i łatwego dostania się do zamkniętego pomieszczenia w którym powstał pożar

- > utrudnione warunki działań ratowniczo-gaśniczych będące następstwem:
 - o braku wody w sieci hydrantowej
 - o braku odpowiedniego sprzętu pożarniczego
 - o zadymienia dróg dotarcia do źródła pożaru

4.3 Zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego podczas pożaru

Zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego podczas pożaru wynika z następujących zjawisk i warunków:

- > zatrucia wydzielającymi się gazami toksycznymi podczas tlenia i palenia się materiałów palnych, a szczególnie tworzyw sztucznych,
- > oparzeń ciała przez płomienie oraz rozgrzane przedmioty,
- > silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych,
- > nie przestrzegania obowiązujących zasad przygotowania wewnętrznych dróg ewakuacyjnych (zastawianie przedmiotami lub przekroczenia długości dojścia do wyjść),
- > używania płynów łatwopalnych do celów gospodarczych w warunkach niedozwolonych, a w szczególności przy używaniu ognia otwartego, iskrzących urządzeń elektrycznych i braku wentylacji,
- > braku spokoju i poddania się psychozie strachu, co może doprowadzić do nieodpowiedzialnych zachowań,
- > odcięcia przez pożar pomieszczeń lub dróg ewakuacji i uniemożliwienia ludziom wyjścia z budynku.

4.4. Środki i sposoby ogłaszania alarmu.

Możliwość ogłoszenia alarmu w przypadku zagrożenia na terenie budynku :

- telefonicznie lub za pomocą bezpośredniego głosu;
- „Wykaz telefonów alarmowych" powinien być umieszczony **w sekretariacie urzędu gminy i na korytarzu parteru i I piętra;**

Pracownik, który zauważy zagrożenie powiadamia za pomocą głosu lub telefonicznie **właściwego kierownika referatu** o zaistniałym zdarzeniu;

4.5 Zasady alarmowania służb ratowniczych.

- Każdy kto zauważył pożar lub uzyskał informację o pożarze zobowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast:
 - > zaalarmować osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki oraz pozostałych pracowników;

> **powiadomić osobiście lub telefonicznie Sekretarza Urzędu lub Wójta Gminy;**

> **zaalarmować Państwową Straż Pożarną - tel. 998**

Alarmowanie straży pożarnej należy przeprowadzić z najbliższego telefonu.

- Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
 - > gdzie jest pożar - dokładny adres i rodzaj budynku,
 - > co jest zagrożone i wielkość zdarzenia;
 - > czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego;
 - > czy w rejonie objętym pożarem lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne itp.,
 - > numer telefonu z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie, czy meldunek o pożarze nie jest fałszywy.

- Kierownika zmiany w razie potrzeby podejmuje decyzję o zaalarmowaniu innych służb:

- o Pogotowie Ratunkowe - tel. **999**
- o Policję - tel. **997**
- o Pogotowie Energetyczne - tel. **991**
- o Pogotowie Gazowe - tel. **992**

5. SPOSOBY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

5.1. Zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

- Do prac pożarowo niebezpiecznych zaliczamy:
 - > prace z otwartym ogniem takie jak spawanie, cięcie metalu gazowe i elektryczne, podgrzewanie instalacji;
 - > stosowanie cieczy łatwo palnych podczas malowania, lakierowania klejenia mycia z zastosowaniem rozcieńczalników;
 - > przelewanie cieczy łatwo palnych
- Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane w obiekcie pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac
- Wymagania te ustalone są **przez komisję powołaną przez Sekretarza Urzędu** każdorazowo przed rozpoczęciem prac w oparciu o postanowienie niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie. Podczas sprawdzenia stanu zagrożenia pożarowego należy zwrócić

szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- > jakie są właściwości pożarowe materiałów palnych oraz w jaki sposób zabezpieczyć je podczas stosowania otwartego ognia
- > jakie istnieją instalacje i urządzenia w miejscu planowanych prac niebezpiecznych pożarowo oraz w bezpośrednim sąsiedztwie np. sąsiednie pomieszczenia
- > jaki zastosować zabezpieczenia miejsc narażonych na powstanie zagrożenia
- Komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo” wg wzoru załączonego do instrukcji;
- Wydanie zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo należy dokonać na piśmie, po uprzednim sprawdzeniu wykonania zalecanych zabezpieczeń ppoż.
- Ze względu na zagrożenie wybuchowe zabronione jest wykonywanie prac spawalniczych w pomieszczeniach, w których wykonywano tego samego dnia prace malarskie lub impregnację przy użyciu wyrobów lakierowych i impregnacyjnych łatwo zapalnych lub inne prace przy użyciu substancji łatwo zapalnych.

Czas po jakim można wykonywać prace spawalnicze uzależniony jest od szybkości całkowitego wyparowania rozpuszczalników, który producent wyrobów lakierniczych i impregnacyjnych określa zawsze jako czas schnięcia. W stosunku do tego czasu należy przyjąć minimum 12-godzinną rezerwę bezpieczeństwa.

5.2 Przygotowanie miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Przygotowanie budynków i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

- > oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń;
- > odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych w promieniu ok. 10 m;
- > zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.

- > sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa ciepłego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
- > uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- > zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzonymi mechanicznymi kablami i innych instalacji z palną izolacją jeżeli znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
- > sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
- > przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in. : napełnionych wodą pojemników na rozgrzane odpadki, materiałów osłonowych i izolacyjnych, zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac.

Przy wykonaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:

- dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie lub przewietrzenie pomieszczeń,
- na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,
- zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych szczelnych opakowaniach,
- po zakończeniu prac, wszystkie naczynia należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
- ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu.
- zabronione jest podgrzewanie mas bitumicznych na dachach budynków i w pomieszczeniach,
- kotły do podgrzewania mas bitumicznych powinny być zaopatrzone w pokrywy i powinny być wypełnione najwyżej do 3/4 ich objętości,
- niedozwolone jest podgrzewanie naczynia z lepikiem bezpośrednio na

otwartym ogniu - podgrzewanie powinno być dokonywane w naczyniach wstawionych do wody

- w przypadku wykonywania prac malarskich itp. w pomieszczeniach zamkniętych stosowanie rozpuszczalników i innych cieczy łatwo zapalnych dozwolone jest pod warunkiem zapewnienia odpowiednio intensywnej wymiany powietrza,

5.3. Podstawowe zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.

- Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, zaś sprzęt używany powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
 - Całkowitą odpowiedzialność za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac spawalniczych zleconych osobom obcym ponosi wykonawca tych prac. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac spawalniczych powinien znaleźć się w umowie lub w oddzielnym oświadczeniu wykonawcy.
- Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
- Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru (**co najmniej jedna gaśnica śniegowa 5 kg lub proszkowa 6 kg.**)
- Miejsce prowadzenia prac spawalniczych wyposażać w:
 - pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki elektrod;
 - materiały izolacyjne i osłaniające materiały palne.
- **Przed rozpoczęciem** prac niebezpiecznych pożarowo osoba nadzorująca w/w prace wyznaczona przez Kierownika oraz wykonawca są obowiązani:
 - > ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą prowadzone;
 - > ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru;
 - > wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, przebieg pracy i zabezpieczenie miejsca po zakończeniu prac;
 - > sprawdzić czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne oraz tak ustawione w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu;

- > przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy odpowiednio dobrany i sprawny podręczny sprzęt gaśniczy;
- **W czasie pracy:**
 - > ściśle przestrzegać zaleceń zawartych w protokole komisji zezwalających na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo;
 - > przerwać pracę w przypadku powstania sytuacji grożącej pożarem ;
- **Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo:**
 - > w pomieszczeniu prowadzenia prac oraz sąsiednich pomieszczeniach należy dokładnie skontrolować czy nie pozostawiono tłących czy żarzących się cząstek, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i zabezpieczony przed dostępem osób postronnych;
 - > zrosić wodą nagrzane palne elementy, w których mogłoby powstać zarzewie pożaru;
 - > kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin;

6. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI.

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową na terenie obiektu sprawuje Sekretarz Urzędu Gminy lub Referent do spraw zarządzania kryzysowego.
2. Na terenie obiektu warunki ochrony ppoż. zapewnia każdy Kierownik Referatu poprzez swoich współpracowników.
3. Zasady zaznajamiania.
Uwzględniając art. 6 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. oraz Zarządzenie Nr 43 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 8 września 1984 r. mówiących o obowiązku organizowania szkolenia przez osoby zarządzające zakładem oraz o obowiązku odbycia takiego szkolenia przez pracowników, ustala się następujące zasady:
 - 3.1. Udział w szkoleniu ppoż. jest obowiązkiem wszystkich pracowników zatrudnionych w obiekcie.
 - 3.2. Szkolenia ppoż. pracowników organizują: komórka kadrowa, referent do spraw zarządzania kryzysowego.
 - 3.3. Szkolenie przeciwpożarowe organizowane jest w trzech etapach, łącznie ze szkoleniem bhp:
 - szkolenie wstępne, dla nowo przyjętych pracowników,
 - szkolenie podstawowe,
 - szkolenie okresowe.
 - 3.4. Szkolenie wstępne polega na zapoznaniu nowych pracowników z występującymi

w obiekcie, zagrożeniami oraz z obowiązującymi w obiekcie przepisami w zakresie zapobiegania pożarom oraz zwalczania pożarów.

- 3.5. Szkolenie podstawowe obejmuje cykl wykładów o następującej tematyce:
- a) zagrożenia pożarowe występujące w budynkach i pomieszczeniach,
 - b) zadania i obowiązki pracowników na wypadek powstania pożaru,
 - c) zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
 - d) podręczny sprzęt gaśniczy, urządzenia ppoż. oraz środki gaśnicze i ich rodzaje, sposoby ich użycia w przypadku pożaru,
 - e) grupy pożarów i zasady ich gaszenia.
- 3.6. Szkolenie wstępne przeprowadzają pracownicy zajmujący się sprawami bhp i ochrony ppoż., odnotowując ten fakt na zaświadczeniu.
- 3.7. Szkolenie podstawowe pracowników powinno odbywać się nie później niż w okresie 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy.
- 3.8. Szkolenie okresowe jest przeprowadzane w terminach przewidzianych Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maj 1996 r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 3.8. Czas szkolenia powinien wyczerpywać założoną tematykę. Nie powinien być krótszy niż 5 godz. lekcyjnych. Szkolenie należy zakończyć egzaminem.

6.1 OGÓLNE WSKAZANIA PRZECIWPÓŻAROWE.

Na terenie budynku w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu należy **Zapewnić prawidłowe warunki ewakuacji, tj.:**

- > znakować zgodnie z PN-92/N-01256/02 drogi i wyjścia ewakuacyjne
- > utrzymywać drożność dróg ewakuacyjnych (korytarzy i przejść komunikacyjnych w pomieszczeniach)
- **Zabrania się :**
 - > składowania materiałów palnych na drogach służących ewakuacji;
 - > ustawiania w korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację;
 - > zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
 - > ograniczenia dostępu do wyjść ewakuacyjnych;
 - > palenia tytoniu w miejscach, w których jest to zabronione;
 - > użytkowania uszkodzonych instalacji i urządzeń elektrycznych;
 - > używania grzejników elektrycznych w pomieszczeniach.
- Wywiesić w widocznym miejscu instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru oraz wykaz telefonów alarmowych w budynkach.
- Oznakować zgodnie z PN-92/N-01256/01
 - > miejsca ustawienia sprzętu gaśniczego,
 - > lokalizację przeciwpożarowych wyłączników prądu elektrycznego.

Uwaga: Zabrania się ograniczenia dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, to jest gaśnic, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

- Instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.
- W pomieszczeniach biurowych obowiązuje zakaz palenia tytoniu. Przy wejściach do budynku należy umieścić tablice informujące o zakazie palenia tytoniu zgodnie z Polską Normą PN-92/N-01256/01

Zadania i obowiązki w zakresie ochrony ppoż.

Uwagi ogólne.

Zgodnie z art. 3 i art. 9 Ustawy o ochronie ppoż.. z dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz. U. Nr 81 poz. 351 z 1991 r.):

- a) każda osoba fizyczna korzystająca ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu jest obowiązana zabezpieczyć użytkowane środowisko, budynek, obiekt lub teren przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem,
- b) za naruszenie przepisów ppoż.. ponosi ona odpowiedzialność w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach (m.in. Kodeks Wykroczeń, Kodeks Karny.)
- c) kto zauważy pożar lub inne miejscowe zagrożenie obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony ppoż.. lub policję (o zasadach postępowania ww. sytuacji mówi instrukcja postępowania na wypadek powstania pożaru).

7. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

7.1 Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej.

Jeżeli pożar nie został ugaszony w pierwszym momencie tj. w zarodku, niezbędne jest niezależnie od akcji gaśniczej natychmiastowe zorganizowanie akcji ewakuacyjnej. Decyzję w sprawie ewakuacji osób i mienia podejmuje Sekretarz Urzędu Gminy lub osoba przez Niego wyznaczona podczas Jego nieobecności.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy:

- > Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności ewakuacji. Do powiadomienia należy wykorzystać istniejące środki łączności wewnętrznej.
- > Kierujący akcją ewakuacyjną (Kierownik) wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji z poszczególnych części budynku i otwarcie drzwi ewakuacyjnych. Ponadto kierujący akcją ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.
- > W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń lub obiektów, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze

rozprzestrzeniania się ognia, oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.

- > W okresie przebywania osób w obiekcie wszystkie drzwi uznane za ewakuacyjne (odpowiednio oznakowane) powinny być tak zabezpieczone, aby w każdej chwili można było je otworzyć od środka np. poprzez umieszczenie klucza w specjalnej kasecie obok drzwi. Korytarze i wyjścia nie mogą być zastawione.
- > Osoby ewakuowane kierować należy do wyjść oznakowanych tablicami informacyjnymi.
- > W przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy - powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w rejonie najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
- > Przy silnym zadymieniu należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczenia (przy podłodze) panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione pomieszczenia należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- > Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi.
- > Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystać do tego celu wszystkich sprawnych fizycznie pracowników i dostępny sprzęt ewakuacyjny.
- > Po zakończeniu ewakuacji osób należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia i obiekty. W razie niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z ilością osób przebywających w tym czasie w obiekcie, należy przeprowadzić ponowne sprawdzenie, o ile to możliwe, pomieszczeń i obiektów z rejonu ewakuowanego.

- > **Kierujący akcją** wyznacza odpowiedzialnych za dokonanie sprawdzenia poszczególnych części obiektu.
- > W przypadku przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia zwięzłej informacji o przebiegu akcji ewakuacyjnej, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

W przypadku powstania pożaru w budynku:

- kierować akcją ratowniczo-gaśniczą do czasu przybycia straży pożarnej wg wskazań organizacji akcji ewakuacji ludzi i mienia z chwilą przybycia do akcji ratowniczej straży pożarnej poinformować dowódcę straży o sytuacji na miejscu i o podjętych przedsięwzięciach oraz pozostawać w ścisłym kontakcie z dowodzącym akcją ratowniczą udzielać mu niezbędnych wyjaśnień i wskazań, kierować czynnościami pomocniczymi w akcji pracowników, a przede wszystkim ich współdziałaniem w ewakuacji ludzi i mienia ruchomego.

7.2. Obowiązki Sekretarza Urzędu Gminy.

Sekretarz Urzędu Gminy zobowiązany jest do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony ppoż. obiektu oraz do wykonywania i przestrzegania ustaleń wynikających z aktualnych przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego budynku.

Do obowiązków Sekretarza Urzędu należy w szczególności :

- > zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz zapobieganie wszystkim zagrożeniom w nadzorowanym obiekcie,
- > zapewnienie odpowiedniego wyposażenia obiektu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- > zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa na wypadek pożaru, a w szczególności warunków technicznych do ewakuacji (poprzez rozmieszczenie znaków bezpieczeństwa, ewakuacji oraz instrukcji),
- > przygotowanie obiektu do prowadzenia działań ratowniczych,
- > zapewnienie środków materiałowych i inwestycyjnych niezbędnych do utrzymania obiektów w stanie zgodnym z wymogami ochrony ppoż.,
- > wydawanie zarządzeń wewnętrznych w celu właściwego zabezpieczenia obiektu,
- > zaznajamianie pracowników z przepisami ppoż.,

- > zarządzanie okresowych kontroli i analiz stanu zabezpieczenia ppoż. w budynkach i pomieszczeniach,
- > uwzględnianie zagadnień ochrony ppoż. i związanego z tym bezpieczeństwa osobistego ludzi na odprawach,
- > dopilnowanie uczestnictwa podległych pracowników w szkoleniu wstępnym i podstawowym,
- > przy składaniu sprawozdań Wójtowi Gminy, uwzględniać braki i niedociągnięcia w zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku w celu natychmiastowego usunięcia usterek,
- > przy przedstawianiu podległych pracowników do wyróżnień i nagród brać pod uwagę przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych,

7.3. Obowiązki Kierowników Referatów Urzędu Gminy.

Do zadań i obowiązków Kierowników Referatów UG w zakresie bezpieczeństwa pożarowego należy w szczególności:

- znajomość przepisów, zarządzeń i zasad bezpieczeństwa pożarowego,
- organizowanie pracy powierzonego odcinka w sposób gwarantujący zabezpieczenie przed możliwością powstania pożaru,
- inicjowanie wszelkich działań zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- dopilnowanie, aby osoby nowoprzyjęte do pracy przystępowały do niej po odbyciu stosownych instruktaży, szkoleń,
- uczestniczenie w uzgodnieniach, przygotowaniach dotyczących prac niebezpiecznych pożarowo,
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przez podległych pracowników zasad i przepisów ujętych w niniejszej instrukcji,
- wycofywanie z eksploatacji urządzeń niesprawnych technicznie, będących źródłem zagrożenia,
- sprawowanie nadzoru nad urządzeniami gaśniczymi i sprzętem pożarniczym stanowiącym wyposażenie obiektu,
- dopilnować utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach.

7.4. Obowiązki Pracowników Urzędu Gminy.

Pracownicy Urzędu Gminy ponoszą odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonych im pomieszczeń, a w szczególności zobowiązani są:

- > przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania ognia otwartego w pomieszczeniach magazynowych, gospodarczych itp. pomieszczeniach,
- > dopilnować, aby przed wejściem do tych pomieszczeń zostały umieszczone oznakowania zakazujące używania ognia otwartego i palenia tytoniu,
- > dopilnować właściwego rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego,
- > przestrzegać zakazu instalowania przenośnych elektrycznych urządzeń grzewczych z odkrytym elementem grzejnym,
- > przestrzegać zakazu przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m. od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C,
- > przestrzegać asortymentowego podziału magazynowych materiałów,
- > po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczeń, wyłączenia spod napięcia wszystkich urządzeń elektrycznych i wygaszania oświetlenia.

WSZYSCY PRACOWNICY BEZ WZGLĘDU NA ZAJMOWANE STANOWISKO SŁUŻBOWE OBOWIĄZANI SĄ DO PRZESTRZEGANIA NAKAZÓW I ZAKAZÓW DOTYCZĄCYCH ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻARWEGO POMIESZCZEŃ, A W SZCZEGÓLNOŚCI:

- znać obowiązujące przepisy ppoż. w zakresie zapobiegania pożarom i zwalczania pożarów, w tym postanowienia niniejszej instrukcji oraz ściśle je przestrzegać
- dbać o właściwy stan zabezpieczenia ppoż.. na swoim stanowisku pracy
- niezwłocznie zawiadomić osoby odpowiedzialne za stan zabezpieczenia ppoż.. w jednostce o wszelkich spostrzeżeniach, brakach które mogą być bezpośrednio lub pośrednio przyczyną powstania pożaru
- brać udział w okresowym szkoleniu z zakresu ochrony ppoż..
- brać udział w akcjach gaśniczo-ratowniczych, podporządkowując się w tym zakresie kierującemu akcją
- umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym i ratowniczym.

7.5. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami przeprowadza w obiekcie co najmniej raz na dwa lata praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

W istniejącym budynku praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi będzie prowadzone na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy, wydawanego raz na dwa lata w postaci odrębnego dokumentu zawierającego następujące ustalenia :

- obowiązkowi sprawdzenia ewakuacji ludzi z budynku podlegają wszyscy pracownicy obiektu będący ich stałymi użytkownikami;
- **Wójt Gminy** powiadamia właściwego Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia ewakuacji próbnej nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem;
- w praktycznym sprawdzeniu ewakuacji może uczestniczyć Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej;
- ewakuację ludzi prowadzi się w oparciu o zaktualizowaną instrukcję bezpieczeństwa pożarowego po wcześniejszym zapoznaniu się z jej treścią przez zatrudniony personel;
- **Sekretarz Urzędu Gminy lub osoba przez niego wyznaczona** zapoznaje pracowników z zasadami ewakuacji ludzi z budynku w ramach cyklicznych szkoleń;
- przed rozpoczęciem ćwiczeń ewakuacyjnych personel techniczny sprawdza stan oznakowania obiektu znakami bezpieczeństwa i ewakuacji oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego;
- praktyczne sprawdzenie ewakuacji polega na opuszczeniu budynku przez ich użytkowników w sposób bezpieczny i kontrolowany przez personel do wyznaczonych miejsc poza budynkiem zgodnie z zasadami ewakuacji określonymi w instrukcji oraz zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi umieszczonymi na ścianach budynku;
- w czasie ćwiczeń korzystamy tylko z normalnie używanych klatek schodowych i drzwi wyjściowych. Nie wolno skakać z okna i korzystać z improwizowanych wyjść ewakuacyjnych;

- na miejscu zbiórki **Kierownicy Referatów** sprawdzają obowiązkowo listę obecności podległych pracowników;.

W razie stwierdzenia nieobecności, należy ten fakt zgłosić natychmiast Sekretarzowi Urzędu lub strażakom biorącym udział w ewakuacji;

- ćwiczenia kończą się omówieniem wyników przeprowadzonych działań przez i sporządzeniem protokołu lub notatki służbowej zawierającej wnioski i uwagi z ćwiczeń mające wpływ na sprawność ewakuacji;
- wnioski z ćwiczeń należy uwzględnić przy najbliższej aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego obiektu.

8. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH ICH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI.

8.1 Postępowanie na wypadek pożaru w budynku.

- Równolegle z zaalarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo - gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz hydrantów wewnętrznych znajdujących się w obiekcie
- **Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją obejmuje Sekretarz Urzędu lub osoba przez Niego wyznaczona.** Każdy pracownik zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją
- Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna :
 - > w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - > wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
 - > usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
 - > nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okna w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - > w razie potrzeby otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar

należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klatki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy,

- > wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania (dymu). Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi (gorące gazy i dymy unoszą się do góry) i zasłaniać usta np. wilgotną chustką
- > nie dopuszczać do brawury i lekceważenia niebezpieczeństwa ponieważ utrudni to i skomplikuje akcję,
- > prowadząc działanie zawsze pamiętać o bezpiecznej drodze odwrotu,
- > prowadząc działania gaśnicze starać się dotrzeć możliwie najbliżej źródła ognia i na nie skierować strumień środka gaśniczego. Podawanie środka gaśniczego na dym czy widziane górne płomienie nie przyniesie efektu gaśniczego, może natomiast spowodować większe straty pożarowe.

Uwaga : Przybycie straży pożarnej nie zwalnia pracowników z dalszej pracy przy zwalczaniu skutków zagrożenia i nakłada obowiązek bezwzględnego podporządkowania się kierującemu akcją ratowniczo – gaśniczą.

8.2 Obowiązki kierownika akcji ratowniczej.

Za prowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej w budynku do chwili przybycia jednostek ratowniczych odpowiedzialny jest Sekretarz Urzędu lub osoba przez Niego wyznaczona, stąd zobowiązany jest do:

- natychmiastowego udania się do miejsca pożaru i podjęcia akcji ratowniczo - gaśniczej,
- do czasu przybycia zaalarmowanej jednostki ratowniczo - gaśniczej straży pożarnej, wydania poleceń i podjęcie innych nieodzownych działań do walki z pożarem, a mianowicie:
 - > zarządzenie w razie potrzeby ewakuacji ludzi i mienia,
 - > wyznaczenie osób odpowiedzialnych za niezwłoczne otwarcie wyjść ewakuacyjnych;
 - > wyznaczenie pracowników, których zadaniem będzie szybkie podjęcie akcji gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego tj. hydrantów wewnętrznych, gaśnic; w razie potrzeby wyłączyć dopływ energii elektrycznej, lub innych mediów zwiększających zagrożenie pożarem lub wybuchem,

- > mobilizacji pracowników do współdziałania w walce z pożarem,
- > wprowadzenie na miejsce pożaru jednostek ratowniczych straży pożarnej,
- > nawiązanie stałej współpracy z dowódcą przybyłej jednostki straży pożarnej
- > poinformowanie go o wydanych poleceniach przez osobę dotychczas prowadzącą akcję ratowniczą,
- > wskazać punkty czerpania wody gaśniczej,
- > wskazać najbardziej zagrożone miejsca, mogące być przyczyną gwałtownego rozprzestrzeniania się pożaru lub wysokich strat,
- > utrzymać z nim stały kontakt w celu udzielania niezbędnej pomocy w likwidowaniu pożaru;
- > zabezpieczenie pogorzeliska przed możliwością powtórnego powstania pożaru,
- > zabezpieczenie miejsca pożaru dla przeprowadzenia przez właściwe organy dochodzenia pożarowego,

8.3. Zabezpieczenie pogorzeliska po skończonej akcji.

Po ugaszeniu pożaru należy przystąpić do wykonania niezbędnych prac. Jest to dopiero możliwe po zakończeniu działań Policji lub komisji zwołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyny powstania i rozprzestrzeniania się pożaru, czy też firmy ubezpieczeniowej.

Niemniej jednak aby nie zniweczyć wysiłku ratowników i nie dopuścić do dalszych strat osoby wyznaczone przez Kierownika akcji muszą wykonać następujące czynności:

1) Dokładna kontrola miejsca pożaru

- > należy stwierdzić, czy wszystko dokładnie zostało wygaszone, czy nie pozostało gdzieś zarzewie ognia - gorące miejsce trzeba zbadać (wszelkiego rodzaju szczeliny, miejsca ukryte itp.)
- > skontrolować sąsiednie pomieszczenie zarówno w pionie jak i w poziomie.

2) Zabezpieczenie pogorzeliska

- > usuwamy lub zabezpieczamy wszelkie elementy konstrukcyjne grożące zawaleniem, przewróceniem się lub urwaniem.

Przeprowadzenie kontroli urządzeń i instalacji :

- > instalacje elektryczne, wodociągowe itp.
- > należy stwierdzić czy wymienione urządzenia mogą być dalej użytkowane i w jakim zakresie,
- > ewentualnie zorganizować naprawę przed włączeniem do eksploatacji.

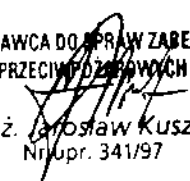
3) Zorganizowanie dozoru (obserwacji)

- > każde pogorzelisko w ciągu 24 powinno być stale lub dorywczo kontrolowane, szczególnie poddasza i pomieszczenia rzadziej używane,
- > taki dozór wyklucza ewentualny nawrót pożaru, co może zawsze nastąpić w przypadku niedokładnego wykonania czynności z pkt 1.

4) Uzupelnienie sprzętu przeciwpożarowego

- > po każdym pożarze niezwłocznie przystępujemy do uzupełniania sprzętu, sprzęt uszkodzony nie nadający się naprawić należy wymienić,
- > użyte gaśnice przekazać do naładowania lub oddać na wymianę.

Opracował:

RZECZOWNAWCA DO PRAW ZABEZPIECZEŃ
PRZECIWPOŻAROWYCH

mgr inż. Jarosław Kuszneruk
Nr upr. 341/97

Biała Podlaska, dnia

.....
Imię i nazwisko pracownika

.....
stanowisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem/am/ zapoznany/a/ z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązującymi na terenie obiektu, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

1. Zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy w obiekcie.
2. Postępowania na wypadek pożaru,
3. Użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
podpis składającego oświadczenia

Przyjęto do akt osobowych dnia

Protokół nr.....
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac
niebezpiecznych pożarowo

1. Nazwa, określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo
2. Kategoria zagrożenia ludzi, obciążenie ogniowe oraz właściwości pożarowe materiałów palnych w pomieszczeniu/miejsu wykonywania prac
3. Rodzaj elementów budowlanych, ich zapalność występująca w pomieszczeniach lub rejonie przewidzianym do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo
4. Sposób zabezpieczenia pożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. Na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo
6. Środki i sposób alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo – *wyniki pomiarów zostały umieszczone w tych pomieszczeniach*
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w czasie wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo
9. Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac niebezpiecznych pożarowo po ich zakończeniu

Podpisy członków komisji:

.....
.....
.....

Zezwolenie nr
na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce prac:
2. Rodzaj prac:
3. Czas wykonywania prac, dnia od godz. do godz.
4. Zagrożenie pożarowe w miejscu wykonywania prac:
.....
5. Sposób zabezpieczenia miejsca prac przed możliwością zainicjowania pożaru:
.....
6. Środki zabezpieczenia:
 - a) Przeciwpożarowe
 - b) BHP
 - c) Inne
7. Sposób wykonywania prac:
8. Odpowiedzialni za:
 - a/ przygotowanie miejsca prac, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac:
..... wykonano
(imię i nazwisko) (podpis)
 - b/ wyłączenie spod napięcia:
..... wykonano
(imię i nazwisko) (podpis)
 - c/ dokonano analizy pomiaru par cieczy, gazów i pyłów:
..... wykonano
(imię i nazwisko) (podpis)
9. **Zezwalam na rozpoczęcie robót:**
podpis Dyrektora
10. **Pracę zakończono** dnia godz.
..... wykonano
(imię i nazwisko wykonawcy) (podpis)
11. **Sprawdzono stanowisko pracy i jego otoczenie i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.**

Stwierdzam odebranie robót:

Biała Podlaska, dn.

Terminy przeglądu sprzętu przeciwpożarowego

Lp.	Nazwa urządzenia /instalacji	Typ badań	Czasookres badań
1	Gaśnice	Okresowy przegląd i konserwacja	1 raz w roku
		Przegląd warsztatowy – naprawa okresowa	1 raz na 5 lat
		Naprawy doraźne	Po każdym użyciu lub w wypadku uszkodzenia gaśnicy
2	Instalacja sygnalizacji pożaru	Okresowy przegląd i konserwacja	1 raz w roku
3	Instalacje odgromowe	Oględziny	1 raz w roku
		Badanie okresowe	1 raz na 5 lat
4	Przewody dymowe i spalinowe	Usunięcie zanieczyszczeń	2 razy w roku
5	Przewody wentylacyjne	Usunięcie zanieczyszczeń	1 raz w roku

CZASOOKRESY PRZEGLĄDÓW SPRZĘTU I INSTALACJI.

Lp.	Rodzaj czynności	Termin	Uwagi
1.	Konserwacja i pod ręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice)	co najmniej 1 raz w roku	Częściej wg zaleceń producenta sprzętu
2.	Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej Pomiar napięć i obciążeń w instalacji elektrycznej. Sprawdzenie skuteczności działania	co 5 lat	
3.	Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych - wentylacyjnych	co rok	
4.	Badanie instalacji odgromowej	co 5 lat	oraz po kaŹdym
5.	Badania hydrantów zewnętrznych z pomiarem ciśnienia i wydajności	co rok	
6.	Badania hydrantów wewnętrznych z pomiarem ciśnienia i wydajności	co rok	
7.	Próby ciśnieniowe węży	co 5 lat	
8.	Konserwacja urządzeń sygnalizacji pożarowej	co 3 mies.	Zgodnie z DTR
9.	Kontrola oświetlenia awaryjnego	1 raz w roku	Zgodnie z DTR
10.	Konserwacja stałego urządzenia gaśniczego	Co 6 m-cy	Zgodnie z DTR
11.	Kontrola klap przeciwpożarowych - dokładne sprawdzenie	co 6 m-cy	Zgodnie z DTR
12.	Wentylacja grawitacyjna	co 3 m-ce	Zgodnie z DTR
13.	Drogi ewakuacyjne w zakresie tarasowania, zastawiania, zamykania wyjść	codzienn a	
14.	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu elektrycznego	co 2 lata	Podczas ćwiczeń z ewakuacji
15.	Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji	co 2 lata	

UWAGA:

Sposób oraz szczegółowy zakres przeglądów, badań urządzeń przeciwpożarowych i instalacji określają Polskie Normy i Dokumentacja Techniczno Ruchowa producentów tych urządzeń.